

DANSKE KRÆFTFORSKNINGSDAGE 2024

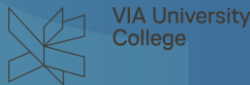
Det er nærmest sådan helt 'spis eller dø' - perspektiver fra unge voksne med kræft

Marie Ernst Christensen

Cand. Scient. San. Publ., Ph.d., lektor
VIA University College
Ernæring og sundhedsuddannelsen
Forskningscenter for Rehabilitering

#DKD2024

#SamarbejdeOmKræft

Sli.do

#131525

A woman with a backpack is smiling and reaching out towards the camera in a field of tall grass at sunset. The scene is bathed in warm, golden light, with a clear blue sky and a hill in the background. The woman is wearing a green tank top and a dark backpack with a yellow bag attached. Her hair is tied back, and she has a pearl earring. The overall mood is positive and adventurous.

Mød Ida Marie

#DKD2024
#SamarbejdeOmKræft

Sli.do
Foto: Colourbox
#131525

Unik målgruppe, 18-39 år

Føler sig ikke altid set og forstået i sundhedsvæsenet

Hvem er jeg?

Løsrivelse fra forældre

Masser af valg! Børn? Familie?

”Det er dig, der hver dag, skal forholde dig til sygdommen, dets udfordringer og dig der kan mærke det på din krop. Ensomheden bliver heller ikke ligefrem mindre af, at man tit og ofte i forbindelse med behandling, kontroller og lignende, er den absolut yngste i venteværelserne”

– Ung Kræftpatient (Kilde: UngKræft)

Spiller mad og spisning en rolle?

87% vil opleve
underernæring^{5,6}

10-20%
af kræftrelaterede dødsfald som
følge af underernæring⁷⁻¹¹

#DKD2024

#SamarbejdeOmKræft

75% prævalens af
underernæring¹²

Kvalme og opkast mere
prominent¹⁴⁻¹⁵

Spiseudfordringer kan
føre til underernæring¹³

Sli.do
#131525

Formål

Formålet med ph.d.'en var udvikle empirisk funderet viden om mad og spiseudfordringer hos unge med kræft, som modtager høj-emetogen kemoterapi, hos deres nærmeste pårørende og de sundhedsprofessionelle i en klinisk kontekst, såvel som i hjemmet.

Formålet med delstudie 2 var, at få dybdegående forståelse af unge voksnes levede erfaringer med at spise, når de er hjemme mellem behandlinger med høj-emetogen kemoterapi

Metode

Fænomenologiske forskningsinterviews¹⁶⁻¹⁷

- Individuelle interviews: n = 13 (17-29 yr)
- Okt. 2019-Maj 2020
- Face2face og telefonisk
- Semi-struktureret interview guide
- Varighed: 32-64 min.
- Optaget og transskriberet
- Van Manen analyse ¹⁶⁻¹⁷

#DKD2024

#SamarbejdeOmKræft

Sli.do
#131525

Photo: Kevin Menajang, Pexels

Fund

"Jeg skal spise for at holde min vægt, så jeg kan klare næste omgang kemo og så jeg ikke taber mig for meget (...) Hvis jeg ikke får spist ordentligt, så kan jeg ikke få ligeså meget kemo og så bliver min kræft større og så er det ikke sikkert jeg får så meget tid, som jeg havde håbet på. Så det er nærmest sådan helt "Spis eller dø" (Ida-Marie)

Fange øjeblikke af spise-muligheder

Fire spisestrategier

1. At tvinge sig selv til at spise uden af føle sult eller lyst
2. At have en eksperimentel tilgang til at spise
3. At reagere på små glimt af lyst
4. At distrahere sig selv under spisning

mad-kriger frem”
(Ida-Marie)

Konklusioner – delstudie 2

- Grundlæggende, eksistentiel udfordring – et spørgsmål om liv og død
- Den svigtende krop udfordrer væren-i-verden
- Refleksion, bevidsthed og viljestyrke
- Fire spisestrategier

Perspektiver

Implikationer for klinisk praksis

- Mind the meal
- Ease the struggle

Aktuel forskning

- **CANAPES** – Cancer og appetitstøttende strategier, start: februar 2024 (bevilling fra DFF)

Læs mere her: [CANAPES](#)

#DKD2024

#SamarbejdeOmKræft

Foto: Office365

Sli.do

#131525

Tak

- De unge voksne med kræft, deres pårørende, de sundhedsprofessionelle og de deltagende afdelinger
- Hovedvejleder: Professor Annelise Norlyk, PhD, MScN
- Medvejledere:
Klinisk sygeplejespecialist Pia Riis Olsen, PhD, MScN.
Lektor Anita Haahr, PhD, MScN.
Overlæge Hanne Krogh Rose, PhD, MD.
- Kræftens Bekæmpelse, Aarhus Universitet og VIA University College

#DKD2024

#SamarbejdeOmKræft

Sli.do

#131525

Tak for opmærksomheden

Kontaktoplysninger

Marie Ernst Christensen

Lektor, Ph.d., MScPH

E-mail: maec@via.dk

Telefon: +45 8755 2623

ORCID ID: [0000-0002-3520-4033](https://orcid.org/0000-0002-3520-4033)

LinkedIn: www.linkedin.com/in/mecernst

VIA University College

Ernæring og sundhedsuddannelsen

Forskningscenter for Rehabilitering

Hedeager 2,

DK-8200 Aarhus N. Denmark

#DKD2024

#SamarbejdeOmKræft

Lyst til at vide mere?

Download ph.d. afhandling her:

Følg vores CANAPES-forskningsprojekt på de sociale medier:

LinkedIn ([Forskningsprojektet CANAPES](#))

Facebook ([Forskningsprojektet Canapes](#))

Instagram ([forskningsprojektet_canapes](#))

Sli.do

#131525

Referencer

1. Morgan et al. (2010). Sex, Drugs, and Rock 'n' Roll: Caring for Adolescents and Young Adults With Cancer. *Journal of Clinical Oncology*, 28(32), 4825–4830. <https://doi.org/10.1200/JCO.2009.22.5474>
2. Smith et al. (2016). *THE BLUEPRINT OF CARE for teenagers and young adults with cancer* (p. 138). Teenage Cancer Trust. https://www.teenagecancertrust.org/sites/default/files/BlueprintOfCare_2ndEdition.pdf
3. Grinyer, A. (2007). *Young People Living with Cancer: Implications for Policy and Practice* (1st edition). Open University Press.
4. UngKræft, Kræftens Bekæmpelse (2023). Ung i Tale. https://pdf.cancer.dk/Hjaelp_viden/OmSorg/ung-i-tale-guide/?page=4
5. Dewys et al. (1980). Proctosnic effect of weight loss prior to chemotherapy in cancer patients. *The American Journal of Medicine*. 1980 Oct;69(4):491-7
6. Segura et al. (2005). An epidemiological evaluation of the prevalence of malnutrition in Spanish patients with locally advanced or metastatic cancer. *Clinical Nutrition*. 2005 Oct;24(5):801-14.
7. Arends, J., et al. (2017). ESPEN guidelines on nutrition in cancer patients. *Clinical Nutrition*, 36(1), 11–48. <https://doi.org/10.1016/j.clnu.2016.07.015>
8. Holst, M. & Højgaard Rasmussen, H. (2019) *NutriDia-Nutritional Decision Support between Cancer Patients at Risk of Weight Loss and Healthcare Staff*. 4, 1-5. [1581].
9. Muscaritoli, et al., (2017). Prevalence of malnutrition in patients at first medical oncology visit: The PreMiO study. *Oncotarget*, 8(45), 79884–79896. <https://doi.org/10.18632/oncotarget.20168>
10. Ravasco, P. (2019). Nutrition in Cancer Patients. *Journal of Clinical Medicine*, 8(8), 1211. <https://doi.org/10.3390/jcm8081211>
11. Schneider, S. M., & Correia, M. I. T. D. (2020). Epidemiology of weight loss, malnutrition and sarcopenia: A transatlantic view. *Nutrition*, 69, 110581. <https://doi.org/10.1016/j.nut.2019.110581>
12. Joffe L, Ladas EJ. Nutrition during childhood cancer treatment: current understanding and a path for future research. *Lancet Child Adolesc Health*. 2020;4(6):465–75
13. Muscaritoli, M., et al. (2021). ESPEN practical guideline: Clinical Nutrition in cancer. *Clinical Nutrition*, 40(5), 2898–2913. <https://doi.org/10.1016/j.clnu.2021.02.005>
14. Ameringer S, et al. (2015). Symptoms and Symptom Clusters Identified by Adolescents and Young Adults With Cancer Using a Symptom Heuristics App: SYMPTOM CLUSTERS IN ADOLESCENTS AND YOUNG ADULTS. *Res Nurs Health*. 2015;38(6):436–48.
15. Beauchemin M., et al. (2020). Guideline concordant care for prevention of acute chemotherapy induced nausea and vomiting in children, adolescents, and young adults. *Support Care Cancer*. 2020;28(10):4761–9.
16. Van Manen, M. (2012). *Researching lived experience: Human science for an action sensitive pedagogy*. The Althouse Press.
17. Van Manen, M. (2014). *Phenomenology of practice: Meaning-giving methods in phenomenological research and writing*. Left Coast Press.
18. Christensen, M. E., Haahr, A., Olsen, P. R., Rose, H. K., & Norlyk, A. (2021). Love, joy and necessity—A phenomenological study of food and meals in adolescents and young adults with cancer receiving high-emetogenic chemotherapy. *European Journal of Oncology Nursing: The Official Journal of European Oncology Nursing Society*, 54, 102020. <https://doi.org/10.1016/j.ejon.2021.102020>
19. Christensen, M. E., Olsen, P. R., Haahr, A., Rose, H. K., & Norlyk, A. (2022). Struggling to Eat to Survive Cancer—Lived Experiences of Eating Among Adolescents and Young Adults Undergoing High-Emetogenic Chemotherapy. *Journal of Adolescent and Young Adult Oncology*, 11(3), 268–274. <https://doi.org/10.1089/jyao.2021.0062>
20. Christensen, M. E., Haahr, A., Olsen, P. R., Rose, H. K., & Norlyk, A. (2022). Walking a tightrope – as a next-of-kin to an adolescent or young adult with cancer facing eating difficulties. *International Journal of Qualitative Studies on Health and Well-Being*, 17(1), 2121029. <https://doi.org/10.1080/17482631.2022.2121029>